نامه به سردبیر

زمان، امکانات و هزینه: تعیین کننده در مقایسه «سخنرانی» و «بحث گروهی»

حمیدرضا محبوبی، طاهره خورگویی

مجله ایرانی آموزش در علوم پزشکی / پاییز ۱۳۸۹؛ ۱۰(۳): ۳۱۷ تا ۳۱۸

سردبیر گرامی

در آخرین شماره مجله آموزش ایرانی آموزش پزشکی (دوره ۱۰، شماره ۳) مقاله ای توسط باغچقی و همکاران با عنوان "مقایسه تاثیر تدریس به روش سخنرانی و بحث گروهی بر مهارت های ارتباط با بیمار در دانشجویان پرستاری" چاپ گردیده است. ما با دقت به مطالعه این مقاله پرداختیم. این مقاله به مقایسه روش تدریس به صورت "بحث گروهی" با شیوه سنتی "سخنرانی" می پردازد. علی رغم اینکه نویسنده در مقاله به طور کامل به موارد مورد نیاز در روش کار اشاره نموده است و این مقاله می تواند راهنمای سایر پژوهشگران در انجام پژوهش های مشابه باشد ولی با این حال لازم می دانیم نکاتی را اشاره نماییم و راهنمایی های نویسندگان جهت انجام پژوهش های مشابه را جویا شویم.

۱- همانگونه که می دانیم روش معمول ارایه دروس در دانشگاه ها روش سخنرانی می باشد و نویسنده نیز در چندین مورد از آن به عنوان روش سنتی یاد کرده است. استفاده از روشی غیر از روش معمول در تدریس با توجه به اینکه به دلیل مسایل اخلاقی نیاز است که شرکت کنندگان از محتوای طرح تحقیقاتی اطلاع داشته باشند می تواند این مساله که نیاز است در نهایت نتیجه بهتری نسبت به گروه شاهد بگیرند را هم به دانشجویان و هم به مدرسان القاء نماید و این مساله ممکن است روی میزان تلاش دانشجویان جهت کسب نتایج بهتر و میزان توجه آنها بر روی فراگیری مطلب اثر بگذارد. در واقع نتایج حاصل در این مطالعه می توان به دلیل تلاش مضاعف دانشجویان یا اساتید در گروه مورد درمقایسه با گروه شاهد باشد و شیوه تدریس در نتایج نهایی تاثیر چندانی نداشته باشد. با این وجود همانگونه که می دانید کورسازی در اینگونه مطالعات در مورد شرکت کنندگان در مطالعه امکان پذیر نمی باشد ولی در صورتی که با توجه به اینکه در روش "بحث گروهی" نتایج بهتری در مقایسه با روش "سخنرانی" حاصل گردیده است مطالعه در چندین دوره ادامه یابد، به گونه ای که اثر خطای (Bias) مذکور در مطالعه کمتر شود و روش "بحث گروهی" نیز به عنوان روش معمول آموزشی درآید نتایج مطالعات قابل استنادتر خواهد بود. با این وجود این نکته که حتی روش "بحث

نویسندگان: حمید رضا محبوبی،دانشجوی پزشکی.عضو کمیته دانشجویی مرکز توسعه آموزش دانشگاه علوم پزشکی هرمزگان،ساختمان معاونت پژوهشی،بندرعباس،ایران.
hamidrezamahboobi@yahoo.com
طاهره خورگویی، دانشجوی پزشکی.عضو کمیته دانشجویی مرکز توسعه آموزش دانشگاه علوم پزشکی هرمزگان،ساختمان معاونت پژوهشی،بندرعباس،ایران.
Tahereh_khorgoie_84@yahoo.com

* این نامه دقیقا عین نامه (بدون ویرایش) است

[Downloaded from ijme.mui.ac.ir on 2026-11-03]

گروهی" در مقایسه با روش سنتی تنها به دلیل جدیدتر بودن برای دانشجویان باعث ایجاد تلاش بیشتر در جهت کسب نتایج بهتر گردد حایز اهمیت است.

۲- اگرچه همانگونه که ذکر شد امکان انجام کورسازی در مورد شرکت کنندگان در مطالعه وجود نداشته است ولی امکان انجام آن برای محقق وجود دارد. بگونه ای که طراحی مطالعه می تواند به گونه ای صورت گیرد که افرادی که در پایان به امتیازدهی به دانشجویان بر اساس پرسشنامه می پردازند از اینکه دانشجودر گروه مورد یا شاهد می باشد اطلاعی نداشته باشد. این مساله از آن جهت حائز اهمیت می باشد که تاثیر نظر فرد امتیازدهنده را بر نتایج مطالعه حذف می نماید. با این حال نویسندگان مقاله اشاره ای به اینکه این نمره دهی توسط چه کسانی صورت گرفته است و آیا از محتوای تحقیق و گروه های دانشجویان اطلاع داشته اند یا نه نکرده است.

۳- برتری بسیاری از روش ها از جمله "بحث گروهی" بر روش "سخنرانی" از بسیاری از جهات دور از ذهن نمی باشد و قابل انتظار است. آنچه که باعث گردیده است در بسیاری از موارد روش "سخنرانی" به سایر روش ها ترجیح داده شود مشکلاتی است که روش های دیگر در مراحل اجرا دارند. به طور مثال می توان به وقت گیر بودن، نیاز به مهارت های لازم جهت تدریس به شیوه مذکور، هزینه بر بودن، نیاز به امکانات خاص، و موارد دیگری از این دست می باشد که نویسنده نیز اشاراتی به این مطلب در بحث و نتیجه گیری داشته است. با این حال به نظر می رسد انجام مطالعاتی جهت بررسی علل گرایش به روش سخنرانی و بررسی مشکلات این روش و سایر روش ها مورد نیاز می باشد و مطالعات آینده بهتر است مواردی چون زمان مورد نیاز، امکانات مورد نیاز و مهارت های لازم و سایر موارد را نیز در دو روش مقایسه بپردازند.

امید است موارد ذکر شده مفید واقع گردد و کمک کننده جهت انجام مطالعات آینده باشد.

[Downloaded from ijme.mui.ac.ir on 2026-11-03]

[Downloaded from ijme.mui.ac.ir on 2026-11-03]